

20. 2. 2026

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nejvyšší soud uzavřel otázku náhrady ušlého zisku za covidové zakazy maloobchodního prodeje

Nejvyšší soud se v rozsudku ze dne 26. 11. 2025, sp. zn. 30 Cdo 2060/2024, zabýval otázkou náhrady ušlého zisku vzniklého omezením či zákazem maloobchodního prodeje a poskytování služeb v důsledku vládou vydaných krizových opatření směřujících k ochraně zdraví v souvislosti s pandemií covid-19.

Je stát povinen hradit ušlý zisk za covidové uzávěry obchodů? Zakládá krizový zákon nárok na kompenzaci ekonomických ztrát v souvislosti s plošnými opatřeními?

Soud po pěti letech uzavřel, že ušlý zisk z omezení podnikatelské činnosti uvedenými vládními zakazy během vyhlášeného nouzového stavu není škodou, která by byla dle krizového zákona odškodnitelná.

Průběh řízení

Řízení bylo zahájeno již v roce 2020, kdy se žalobkyně, obchodní společnost podnikající v oblasti maloobchodu, domáhala vůči České republice – Ministerstvu vnitra – náhrady škody ve výši přesahující 1 milion Kč. Tvrzená škoda měla žalobkyni vzniknout v důsledku krizových covidových opatření, kterými byl v určitých obdobích omezen a poté zcela zakázán maloobchodní prodej a poskytování služeb, mj. také v provozovně žalobkyně a škoda tak představovala její ušlý zisk.

Žalobkyně argumentovala především doslovným zněním ust. § 36 krizového zákona, podle kterého je stát povinen nahradit škodu způsobenou právními a fyzickými osobám v příčinné souvislosti s krizovými opatřeními a cvičeními prováděnými podle tohoto zákona^[1]. Žalobkyně ve svém návrhu zdůraznila, že stát objektivně odpovídá za takto vzniklou škodu, a to bez ohledu na to, zda přijetí opatření bylo správné či nezbytné.

Soud prvního stupně žalobu zamítl. Žalobkyně se proti tomuto rozhodnutí odvolala, odvolací soud se však se závěry soudu prvního stupně ztotožnil a rozsudek potvrdil.

Podmínky odpovědnosti státu dle § 36 krizového zákona

Oba soudy shodně vymezily podmínky odpovědnosti státu za škodu vzniklou v souvislosti s přijatými krizovými opatřeními dle ust. § 36 krizového zákona následovně:

1. přijetí krizového opatření za vyhlášeného nouzového stavu;
2. činnost orgánu provádějícího krizové opatření proti individuálně určenému subjektu;
3. vznik nahraditelné škody;
4. příčinná souvislost mezi zmíněnou činností orgánu a vznikem škody;
5. absence liberačního důvodu;
6. řádné uplatnění nároku v prekluzivní lhůtě.

Dle soudů nebyly v posuzovaném případě naplněny podmínky ad 2) a 3).

Absence individuálního zásahu krizových opatření

Soudy konstatovaly, že předmětná krizová opatření měla povahu právního předpisu a dopadala na neurčitý a individuálně neurčený okruh osob, jimž stanovila právní povinnosti.

Dle závěru soudu prvního stupně stát nenese právní odpovědnost za obsah právních předpisů a za újmu vzniklou osobám tím, že plní povinnosti, které jim jsou právními předpisy založeny. Soud prvního stupně zdůraznil, že stát odpovídá pouze za škodu způsobenou jeho činností při provádění konkrétních krizových opatření, která mají individuální povahu a jsou zaměřena vůči konkrétním právníkům a fyzickým osobám. Žádné krizové opatření v posuzovaném případě nebylo směřováno individuálně vůči žalobkyni.

Vznik nahraditelné škody

Ke vzniku nahraditelné škody soud první instance uvedl, že předmětem posuzované škody nemůže být veškerá škoda, ale pouze škoda věcná, tedy škoda spočívající ve zničení, ztrátě či poškození movité nebo nemovité věci, škoda spočívající v omezení vlastnického nebo užívacího práva, v poskytnutí věcného prostředku, ve vykonání pracovní povinnosti nebo pracovní výpomoci, případně újma na zdraví. Ušlý zisk z podnikání do tohoto výčtu dle soudu nespadá.

Argumentace odvolacího soudu

Odvolací soud se s odůvodněním soudu prvního stupně ztotožnil. Zdůraznil, že jednotlivé odstavce ust. § 36 krizového zákona je nutné vyložit ve vzájemné souvislosti a nelze vycházet pouze z formulace odstavce prvního a dovozovat z něj, že stát je povinen nahradit veškerou způsobenou škodu.

Odvolací soud podpůrně poukázal i na pozdější pandemický zákon^[2], který s náhradou ušlého zisku také nepočítá.

Výklad krizového zákona podle Nejvyššího soudu

Jelikož žalobkyně s odůvodněním rozhodnutí odvolacího soudu nesouhlasila, napadla jej dovoláním. Dovolacímu soudu současně předložila otázku, zda jí nárokováná náhrada ušlého zisku nachází oporu v ust. § 36 krizového zákona a zda lze dle tohoto zákona ušlý zisk považovat za škodu nahraditelnou.

Nejvyššího soud při výkladu ust. § 36 krizového zákona zdůraznil, že podle § 5 písm. e) krizového zákona lze na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu omezit právo provozovat podnikatelskou činnost, pokud by ohrožovala, narušovala nebo znemožňovala krizová opatření. V souvislosti s tímto omezením zákon neupravuje žádnou náhradu či kompenzaci újmy, kterou by dotčené osoby mohly utrpět.

Podle ust. § 6 odst. 1 písm. c) krizového zákona je v souvislosti s omezením vlastnického či užívacího práva, poskytnutím věcných prostředků, vykonáváním pracovní povinnosti a pracovní výpomoci nebo při dobrovolné organizované pomoci, vláda oprávněna v době trvání nouzového stavu na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu nařídít ukládání pracovní povinnosti, pracovní výpomoci nebo povinnosti poskytnout věcné prostředky, pokud nelze tyto činnosti a věci zajistit smluvně. Tato úprava úzce souvisí ust. § 35 odst. 1 téhož zákona, které upravuje náhradu za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcných prostředků a vykonání pracovní povinnosti a pracovní

výpomoci[3].

V souvislosti s omezením vlastnického či užívacího práva, poskytnutím věcných prostředků, vykonáváním pracovní povinnosti a pracovní výpomoci nebo při dobrovolné organizované pomoci, může přirozeně dojít k poškození či zničení věcí, poskytnutých věcných prostředků nebo k úrazu pracujících osob. Na tyto následky se ale ust. § 35 krizového zákona nevztahuje a nemohou být náhradou podle tohoto ustanovení odškodněny. Pro případ, že k těmto následkům dojde, krizový zákon upravuje právo na náhradu vzniklé újmy právě v ust. § 36 odst. 2 a odst. 3.

S přihlédnutím k ostatním ustanovením krizového zákona tak Nejvyšší soud dospěl k závěru, že ust. § 36 krizového zákona je nutno vykládat v přímé vazbě na ust. § 35 krizového zákona.

Závěr

Plošná omezení nejsou kompenzována automaticky a ekonomická újma způsobená např. plošným uzavřením obchodů pro ochranu veřejného zdraví není sama o sobě nárokem na náhradu škody. Krizový zákon nelze ve světle odůvodnění jednotlivých soudních rozhodnutí vykládat tak široce, aby zahrnoval i náhradu ušlého zisku v důsledku plošných zákazů.

Takový výklad zákona, jak uvedl soud prvního stupně, by vedl k destabilizaci veřejných rozpočtů a ohrožení základních funkcí státu. Zákonodárce přitom ani nikdy neměl v úmyslu plošně odškodňovat veškerou škodu vzniklou v důsledku přijatých krizových opatření povahy obecně závazného právního předpisu, když ani v později přijatém pandemickém zákoně s náhradou ušlého zisku nepočítal.

Dovolací soud navíc připomněl, že i bez nouzového stavu by stát mohl zákonem upravit otevírací dobu maloobchodních prodejen, přičemž z ničeho nevyplývá, že by tak musel učinit za náhradu. Koneckonců ani v platném zákoně o prodejní době v maloobchodě[4] žádné náhrady za omezení prodejní doby nenajdeme.

Nejvyšší soud tak dovolání v posuzované věci zamítl a uzavřel, že ust. § 36 odst. 1 krizového zákona nezakládá nárok na náhradu ušlého zisku vzniklého omezením či zákazem maloobchodního prodeje a poskytování služeb podle krizového zákona v důsledku vládou vydaných krizových opatření směřujících k ochraně zdraví v souvislosti s covidovou pandemií. Ušlý zisk z podnikání v důsledku krizového opatření, kterým byl ve stanovených časech zakázán maloobchodní prodej, není odškodnitelný podle § 36 krizového zákona.

Mgr. Jan Mučka,
advokát, společník

Mgr. Martina Grobelná,
advokátní koncipientka

[HSP & Partners advokátní kancelář s.r.o.](#)

Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1

Tel.: +420 734 363 336

e-mail: ak@akhsp.cz

---

[1] ust. § 36 zákona č. [240/2000](#) Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

[2] zákon č. [94/2021](#) Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů

[3] ust. § 35 zákona č. [240/2000](#) Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

[4] zákon č. [223/2016](#) Sb., o prodejní době v maloobchodě

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)